

نگاه

علی ربیعی سخنگوی دولت:

حوزه علمیه به ما فشاری وارد نکرده‌است

● **شرق**: در حالی که برخی اخبار و اظهارنظرها حاکی از فشار به دولت برای بازگشایی اماکن مذهبی است اما علی ربیعی سخنگوی دولت گفت «ما از سوی نهادهای رسمی که متولی این کار هستند، مثل مدیریت حوزه علمیه قم فشاری نداشتیم. سیاست‌گذاری کنیم از همکاری کاملی که با ما دارند؛ من فکر می‌کنم در تاریخ حمایت مراجع از تصمیماتی که متخصصان امر در این زمینه اتخاذ کردند بی نظیر بوده است. البته برخی‌ها هم در این حوزه اظهارنظر می‌کنند که هیچ مسئولیتی ندارند.»

این در حالی است که در روزهای گذشته رئیس سازمان تبلیغات اسلامی رسانه‌های اصولگرا مانند کیهان، آی‌ت‌الله علم‌الهدی امام جمعه مشهد و حتی سخنگوی حوزه در یک اظهار نظر شخصی بابت بازنشدن اماکن مذهبی، زیارتی و مساجد به دولت اعتراض و انتقاد کرده بودند.

علی ربیعی با بیان اینکه مرجع اصلی تصمیم‌گیری در مورد بازگشایی مجدد اماکن مذهبی و آموزشی وزارت بهداشت است، گفت: از آقای اعرافی سیاست‌گذاری می‌کنم که به عنوان نماینده حوزه خودشان و نمایندگانشان در این جلسات مشارکت می‌کنند. با نظر هم، پروتکل‌های بهداشتی اخذ می‌شود و تصمیماتی که تاکنون اخذ شده در مورد شهرهای سفید و مساجد بوده است.

ربیعی با تاکید بر اینکه فشارهایی از سوی حوزه علمیه در کار نبوده، در ادامه گفته ما توصیه می‌کنیم افرادی که تریبون‌های رسمی دستشان هست، اجازه دهند کارگروه‌های ذی‌ربط با فراغ بال و با آرامش تصمیم خود را بگیرند. این گفته ربیعی تأییدکننده این است که فشار وجود دارد ولی نه به صورت رسمی از ناحیه حوزه علمیه.

سخنگوی دولت گفته است: هیچ‌کس نمی‌تواند ادعا کند که در پابوسی حضرت امام رضا (ع) مشتاق‌تر از دیگری است؛ قطعا اعضای دولت، اعضای ستاد ملی، اعضای کارگروه‌ها،

کادر وزارت بهداشت و درمان که در این زمینه مشورت می‌دهند، در برخی مواقع از مدعیان اشتیاقشان برای زیارت بیشتر است. خود دولت و رئیس‌جمهور در این زمینه حساسیت دارند. ما نمی‌توانیم در مورد زیارتگاه‌ها تصمیم بگیریم؛ چون فقط بحث زیارتگاه‌ها نیست که بگوییم همان‌جا را کنترل می‌کنیم. مسیر سفر، هتل‌داری، رستوران‌داری میان راه و مقصد، مسیر برگشت و دید و بازدیدها هم هست؛ مجموعه‌ی بزرگی است. او گفت: در صورت گزارش‌های جدید و پروتکل‌های اطمینان‌بخش جدید، تصمیمات جدید را اعلام می‌کنیم. قطعا این تصمیمات بهداشت و سلامت دیدگاه‌های کارشناسی وزارت بهداشت و ستود توافق نمایندگان رسمی نهادهای مسئول که در مورد جهان مردم هم پاسخگو هستند، گرفته می‌شود. افرادی هم هستند که اظهارنظر می‌کنند، اما مسئولیتی در قبال جان مردم ندارند.

سخنگوی دولت در پایان در ارتباط با مراکز آموزشی هم گفت که هماهنگی‌های لازم میان دو وزارتخانه آموزش و پرورش و آموزش عالی با همکاری وزارت بهداشت انجام می‌شود، اما الان تصمیم جدیدی اتخاذ نشده است.

رئیس سازمان تبلیغات اسلامی گفته بود پس از بازگشایی مراکز تجاری و تفریحی، افراد متدین از عدم بازگشایی مساجد و حرم‌ها گلایه دارند. در هفته گذشته روزنامه کیهان هم حداقل دو بار، یک بار در ستون خوانندگان خود و دو، سه روز بعد هم در مطلبی جداگانه خواستار بازشدن اماکن مذهبی و زیارتی شده بود. کیهان نوشته بود این سؤال در بین مردم مطرح می‌شود که چطور حضور مردم در پاساژها یا بوستان‌ها و بسیاری از موارد دیگر که این روزها شاهد آن هستیم، بلامانع است اما اماکن متبرکه و مساجد که سهم کمی در شیوع کرونا داشته‌اند و با رعایت اصول و موازین بهداشتی از بسیاری از اماکن دیگر قابل کنترل‌تر هستند باید همچنان بسته بمانند؟

علم‌الهدی، امام‌جمعه مشهد هم خواستار بازگشایی مساجد و اماکن متبرکه شده بود. او که همان دو ماه پیش هم مخالفت شخصی خود را با تعطیلی نمازجمععه اعلام کرده بود، هم جمعه هفته پیش در هشتمین پیام جمعه که توسط پایگاه اطلاع‌رسانی وی منتشر شد و جمعه همین هفته اعتراض خود را نسبت به تعطیلی نمازجمععه و بسته‌بودن اماکن مذهبی اعلام کرد. او در آخرین اظهارنظر خود گفته است: «از روز اول اصرارمان این بود که تعطیلی و حذف راه‌حل مسئله نیست، دستگاه‌های بهداشتی روی مبانی تخصصی نظر می‌دهند و می‌گویند تعطیل، اما مسئول درمان و بهداشت کشور هستند نه مسئول مدیریت کشور. مدیریت کشوری باید برای ابعاد مختلف برنامه بریزند، این حذف‌ها، دربستن‌ها و تعطیل‌کردن‌ها، تا کی مدارس و دانشگاه‌ها و جریان‌های عظیم سازنده دینی و فرهنگی ما به خاطر اینکه در مقابل چنین بلایی قرار گرفتیم‌ای، بسته باشند؟»

دیپلماسی

رئیس دوره‌ای شورای امنیت

هنوز نشستی برای تمدید تحریم تسلیحاتی ایران در برنامه نداریم

تاکتون درخواستی برای تشکیل جلسه درباره ایران داده نشده، اما این امکان وجود دارد که هر عضو شورای امنیت در هر زمانی درخواست نشست اضافی داشته باشد. وی در پاسخ به این سؤال که آیا آمریکا چنین حقی را برای استفاده از قطع‌نامه ۲۲۳۱ به منظور استفاده از مکانیسم ماشه و بازگرداندن قطع‌نامه‌های پیشین شورای امنیت علیه ایران دارد، گفت: در این لحظه تمایل ندارم وارد این محدوده قانونی شوم، چراکه حقوق‌دان‌ها در حال بررسی این موضوع هستند. نماینده دائم استونی در سازمان ملل متحد که ریاست این شورا را در این ماه برعهده دارد، ادامه داد: اما ما در تماس نزدیک با هم‌تایان خود از جمله آمریکا هستیم. تاکتون طرحی ارائه نشده است، هرچند که از مقاله نیویورک‌تایمز در این زمینه آگاهییم. اورگنسون اضافه کرد: مطمئن هستم که سه کشور اروپایی، آمریکا و همه هم‌تایانم در این مذاکرات، در تماس بسیار نزدیک

تاکتیک‌های آمریکا در مورد تحریم تسلیحاتی

تصویب پیش‌نویس قطع‌نامه تحریم تسلیحاتی علیه ایران است. روش کار مزورانه آمریکا این است که اعضای شورای امنیت را بین بد (تصویب پیش‌نویس) و بدتر (پذیرش ریسک بازگشت تمام قطع‌نامه‌های شورا علیه ایران) مخیر کند.

در این مورد، گزارش‌های خبری حکایت از آن دارند که متن پیش‌نویس آمریکا فعلا تنها به فرانسه و انگلیس و آلمان داده شده است. این اقدام، هم با تاکتیک احتمالی تیم ترامپ؛ یعنی فشار به کشورهای اروپایی برای همراه‌کردن آنها با خود هم‌خوانی دارد و هم با روش معمول کار در شورای امنیت.

در مورد اخیر معمول است که غربی‌ها اغلب در موارد مهم و حساس نخست تلاش می‌کنند تا بین خود به توافق برسند و تنها در مرحله بعد موضوع را در سطح پنج عضو دائمی شورا مطرح می‌کنند. مذاکرات مربوطه در هر دو مرحله معمولاً در خارج از سازمان ملل و در محل نمایندگی‌ها انجام می‌شود. و نهایتا در صورت توافق بین پنج عضو دائمی، متن کم‌وبیش نهایی در اختیار ۱۰ عضو غیردائمی شورا نیز قرار می‌گیرد. در این مرحله معمولاً تنها تغییراتی جزئی در متن ممکن است. با این مقدمات، بعید نیست که آمریکا نهایتا

بتواند به اجماعی در مورد این پیش‌نویس یا نسخه رقیق‌شده آن با انگلیس و فرانسه و آلمان برسد (آلمان نیز اکنون عضو غیردائمی شورای امنیت است). گذشته از روابط دوستانه واشنگتن و لندن، موضع اخیر سخنگوی وزارت خارجه فرانسه نیز جای نگرانی و تأسف دارد. این سخنگو چهارشنبه گذشته ضمن تاکید بر پایبندی فرانسه به برجام و قطع‌نامه ۲۲۳۱ گفت: لغو تحریم‌های تسلیحاتی علیه ایران در اکثر «می‌تواند آثار عمده‌ای برای امنیت و ثبات منطقه داشته باشد».

روس‌ها نیز تاکنون تنها از طریق نماینده دائمی‌شان در وین سخن گفته‌اند و از آن طریق «امکان تمدید تحریم‌های تسلیحاتی سازمان ملل را منتفی دانسته» و اضافه کرده‌اند که «رفع خطر توسل به سلاح تنها از طریق تلاش‌های جمعی ممکن است نه یک‌جانبه‌گرایی». آلمان و چین تاکنون سخنی در این مورد نگفته‌اند.

دلیل احتیاط این پنج کشور شاید این باشد که در مقطع کنونی به دلیل مشکلات مختلف روابط همه آنها با آمریکا از پیچیدگی‌های بسیاری برخوردار است. چین درگیر اختلاف با آمریکا بر سر مسئولیت ویروس کرونا و دعواهای تجاری است و روسیه نیز با مشکل عظیم سقوط بهای نفت

هستند و ما تلاش می‌کنیم تا بهترین نتیجه را به دست آوریم. در همین رابطه و به گزارش ایلنا، برایان هوک، نماینده ویژه وزارت خارجه آمریکا در امسور ایران، گفت آمریکا پیش‌نویس قطع‌نامه تمدید تحریم را آماده کرده است. وی افزود واشنگتن قصد ندارد طرح خود را به‌سرعت پیش ببرد. همچنین میخائیل اولیانوف، نماینده روسیه در سازمان‌های بین‌المللی، بار دیگر در توییت‌ر به رویکرد آمریکا اعتراض کرد: «مقام‌های آمریکایی مدعی هستند که این کشور در چارچوب قطع‌نامه ۲۲۳۱ شورای امنیت سازمان ملل حقوقی دارد، اما حتی یک کلمه هم به تعهدات آمریکا که به همراه حقوق آمده است، اشاره نمی‌کنند، به‌ویژه، درباره خودداری از «اقدام‌هایی که اجرائی‌کردن تعهدات تحت برنامه جامع اقدام مشترک را تضعیف می‌کند» (پاراگراف ۲ از قطع‌نامه ۲۲۳۱).

مواجه است و به کمک ترامپ نیاز دارد. همچنین، با توجه به سیر مذاکرات، احتمال منظر قرارگرفتن یک راه‌حل بنیابینی نیز وجود دارد که حتی چین و روسیه نیز بتوانند با آن کنار بیایند؛ به این شکل که تحریم تسلیحاتی علیه ایران لغو شود، اما همچنان برخی محدودیت‌ها علیه ایران ادامه یابد. در این مورد که آمریکا چه زمانی ممکن است پیش‌نویس خود را در شورای امنیت به رأی بگذارد، روشن است که تا نیل غربی‌ها به توافقی بین خود از یک‌سو و نیل به توافقی بین اعضای دائمی شورای امنیت و آلمان از سوی دیگر به هفته‌ها وقت نیاز است. بنابراین در مورد پیش‌نویس، همه چیز بستگی به سیر مذاکرات دارد.

برایان هوک، نماینده آمریکا در امور ایران، دو روز قبل از «تمرکز بر این موضوع طی ماه‌های آینده» سخن گفت. آمریکا برای تعیین تکلیف پیش‌نویس خود تا ۱۸ اکتبر؛ یعنی بیش از پنج ماه دیگر وقت دارد. برای این منظور چندان مهم نیست که ریاست دوره‌ای شورا در دست چه کشوری باشد. اما در مورد فعال‌کردن «سازوکار بازگشت» هیچ محدودیت زمانی‌ای وجود ندارد، ولی مهم است که حتما ریاست شورای امنیت در دست یک کشور دوست آمریکا باشد.

۲ نفر از اهالی اشنویه در منطقه مرزی هدف پهپاد قرار گرفتند

بمباران در کوهستان

ما هم محسوس‌ ش‌ود، باز هم باید پاسخ‌گوی اقدامات خود باشد. در مناطق ما در این فصل برای جمع‌آوری گیاهان کوهی به کوهستان می‌روند، امکانات نظامی ترکیه هم قطعاً توانایی تشخیص افراد نظامی از غیرنظامی را دارد؛ اما دو شهروند بی‌گناه ایران را کشتند. وزارت خارجه باید سفیر ترکیه را احضار کند و از ترکیه غرامت گرفته شود. توجه کنید که اینها سیرست خانوار بودند، امروز چند بچه یتیم شدند، نمی‌توان از این واقعه به‌راحتی گذشت؛ چراکه نباید بخشی از جامعه احساس کنند وزارت خارجه نسبت به این‌طور حساسیتی ندارد.

✎ این قبیل وقایع مسوق به سابقه هم بوده است؟

بله؛ اما مشابه این اتفاق و بمباران هوایی تاکنون رخ نداده بود. هر دو این افراد که متاهل بودند، دنبال رزق و روزی به کوهستان رفتند و همه هم کارگر هستند؛ اما در این فصل کسانی که به لحاظ اقتصادی ضعیف‌تر هستند، به‌جای کارگری مشغول جمع‌آوری گیاهان کوهی می‌شوند و این گیاهان را در بازار می‌فروشند. در چنین شرایطی انتظار داریم کشورهای‌که مدعی دوستی با ما هستند، شرایط کشور ما را درک کنند.

وقتی شما هم‌مرز هستید، باید دموگرافی منطقه را بشناسید و روی جامعه مقابل شناخت داشته باشید.

✎ واکنش مردم منطقه به این اتفاق چه بوده؟

مردم ناراحت هستند. توجه کنید که اینها در خاک ترکیه هم نبودند و این کشور حق نداشته در خاک عراق، شهروندان ایران را بمباران کند. مردم انتظار دارند به سفیر ترکیه تذکر جدی داده شود و از آنها غرامت بگیرند. اولین بار نیست که شاهد چنین وقایعی هستیم؛ بنابراین اگر با آن برخورد نکنیم، آخرین‌بار هم نخواهد بود. کرکوک

سکوت ایران در مقابل کشته‌شدن ۲ کُرد در حمله پهپادی ترکیه

را به‌شدت بمباران کرده‌اند. به فاصله تنها ۲۴ ساعت بعد شاهد حمله پهپادی ۲۷ فروردین/ ۱۵ آوریل جنگنده‌های ارتش ترکیه به اردوگاه آوارگان مخمور واقع در منطقه مخمور در غرب اربیل بودیم که به کشته‌شدن چهار غیرنظامی کرد این اردوگاه انجامید؛ اردوگاهی است که به بیش از ۲۶ سال است محل اسکان ۱۲ هزار نفر از کردهای ترکیه است که در پی اعمال فشارهای دولت ترکیه و ویران شدن روستاهای محل سکونتشان، از این کشور خارج شده و به‌عنوان پناهنده در این اردوگاه اسکان داده شده‌اند. اما این پایان داستان تجاوزات ترکیه نیست؛ ۲۹ فروردین/ ۱۹ آوریل بود که جنگنده‌های ارتش ترکیه بار دیگر مناطق مسکونی روستاهای «شفکنتی» اقلیم کردستان واقع در منطقه «چمکانی» در اطراف «امیدی» از استان دهوک را، برای چندمین‌بار طی روزهای گذشته هدف حملات هوایی قرار دادند. دو روز بعد؛ یعنی اول اردیبهشت/ ۲۰ آوریل جنگنده‌های ارتش ترکیه ارتفاعات احمده در حدفاصل میان مناطق زارگلی در دامنه قندیل و زینی ورتی در ۱۱۰ کیلومتری اربیل را به‌شدت بمباران کرده‌اند. در ادامه نیز هشتم اردیبهشت/ ۲۷ آوریل ارتش ترکیه، بمباران منطقه چابدیل، گروی زراران، روبی، رولا و کوه کوت در برادوست از توابع استان اربیل اقلیم کردستان را در دستور کار داشت.

یک روز بعد از این حملات و در سه‌شنبه جاری، ۹ اردیبهشت/ ۲۸ آوریل، جنگنده‌های ارتش ترکیه دوباره مناطق مسکونی واقع در منطقه برادوست از توابع استان اربیل را با محورت گروی سنکان، بیرکم، چیاپولی، کناکوک، سین و بن قلات به‌شدت بمباران کردند.»

روزنه

نوام جامسکی:

دولت ترامپ سادیسیم تحریم دارد

● فیلسوف و زبان‌شناس شهیر آمریکایی ادامه تحریم‌های ضدایرانی در دوران همه‌گیری کرونا را «سادیسیم محض» نامید و گفت ادامه سیاست فشار حداکثری نشان‌دهنده بیماری دگرگزار زری رژیم ترامپ است. نوام جامسکی در گفت‌وگوی اختصاصی با ایرنا، کارزار رنج این کشور حداکثری کاخ سفید و افزایش تحریم‌ها علیه مردم ایران در اوج بحران ویروس کرونا را به‌شدت مورد انتقاد قرار داد.او بیان کرد: «تحریم‌ها از اساس نامشروع هستند و ادامه‌دادن به آنها در دوره همه‌گیری بیماری، سادیسیم محض است.» جامسکی وی را درباره وضع تحریم‌های بیشتری علیه مردم ایران هم‌زمان با گسترش ویروس کرونا جویا شده بود.

این نظریه‌پرداز و زبان‌شناس اخیرا درباره سیاست‌های کاخ سفید گفته بود که «بلاي کرونا وحشتناک است، اما قرارگرفتن هدایت امور آمریکا و مسائل سیاسی به دست فردی همچون ترامپ، مصیبت‌بارتر است.»او در مصاحبه‌ای به سرکو هوروات (Steko Horvat)، اندیشمند و فعال اهل کرواسی، گفته بود: «یکی از تکان‌دهنده‌ترین و خشن‌ترین جنبه‌های آن، استفاده از تحریم‌ها برای به حداکتررساندن درد به شکلی کاملا آگاهانه است. مشکلات در ایران با فشار تحریم‌های فزاینده، بدتر شده است، تحریم‌هایی که آگاهانه به نوعی تنظیم شده‌اند تا علنا رنج آن را بیشتر کنند و این کشور اکنون به‌شدت از آن در رنج است.»جامسکی که از او به‌عنوان پدر زبان‌شناسی نوین یاد می‌شود، استاد بازنشسته دانشکده فلسفه و زبان‌شناسی دانشگاه مؤسسه تکنولوژی ماساچوست آمریکاست. او از بزرگ‌ترین منتقدان سیاست‌های دولت‌های آمریکا به‌ویژه در عرصه سیاست خارجی است. او به تازگی گفته است اگر ترامپ دوباره برای ریاست‌جمهوری انتخاب شود، فاجعه‌ای برای آمریکا و جهان خواهد بود. تحریم‌های یک‌جانبه آمریکا همواره به دلیل پیام‌های انسانی و حقوق بشری از جمله تأثیر آن بر بیماران مورد انتقاد قرار داشته است و حتی برخی از ناظران آن را جتایت جنگی می‌دانند. از هنگام همه‌گیرشدن کووید-۱۹ در جهان و ایران، آثار خطرناک این تحریم‌ها بر توان کشورهای هدف برای مبارزه با این بیماری، جنجال‌برانگیز شده است.کارشناس همدار داده‌اند

اضرار رژیم ترامپ به ادامه تحریم‌ها بر تلاش‌های ایران برای مهار همه‌گیری کووید۱۹و تهیه تجهیزات پزشکی برای کادر درمانی و بیمارستان‌های کشور تأثیر منفی گذاشته است. حتی «آنتونیو گوترش»، دبیرکل سازمان ملل، از دولت آمریکا و دیگر اعضای گروه ۲۰ خواستار چشم‌پوشی از تحریم‌ها شد و از آمریکا و دیگر قدرت‌های جهانی درخواست کرد که تضمین کنند واردات تجهیزات پزشکی ضروری و کالاهای امدادی به کشورهای هدف تحریم، دچار مشکل نشود. این در حالی است که هم‌زمان با اوج‌گیری ویروس کرونا در ایران، «مایک پمپئو» گفته بود حتی بحران ویروس کرونا مانع از کاستن از تحریم‌های ایران نخواهد شد. آخرین اقدام آمریکا، فشار بر صندوق بین‌المللی پول بوده تا مانع از تصویب اختصاص وام به ایران که عضو رسمی این صندوق است، شود. کارشناسان تاکید دارند کاخ سفید با دروغ‌پراکنی تلاش می‌کند مسئولیت سیاسی و حقوقی خود را در تهدید جان بیماران و کادر درمانی در ایران و دیگر کشورهای مورد تحریم، منکر شود.در این خصوص، تارنام‌های آمریکایی «فاین افرز» در یادداشتی فاش کرد اداره کنترل دارایی‌های خارجی وزارت خزانه‌داری آمریکا (اوفاک) حتی با درخواست‌های واردات کالاهای غیرتحریمی همچون کالاهای کشاورزی، دارو و تجهیزات پزشکی ایران مخالفت کرده است. این مقاله می‌افزاید بر اساس گزارش‌های فصلی اوفاک، تنها ۱۱ درصد درخواست تجهیزات پزشکی ایران از سوی اوفاک تأیید شده است. همچنین تنها ۱۴ درصد از درخواست‌ها برای واردات کالاهای کشاورزی، دارو و تجهیزات پزشکی در سال‌های ۲۰۱۷ و ۲۰۱۸ تأیید شده‌اند.

خبر

تکذیب دوباره شایعه شهادت فرمانده هوافضای سپاه

● **فارس**: برخی رسانه‌های نزدیک به عربستان سعودی مدعی شهادت فرمانده نیروی هوافضای سپاه در حمله جنگنده‌های رژیم صهیونیستی به حومه حمص در سوریه شدند. این شایعه البته برای چندمین‌بار یبایی تکذیب شد. جمعه‌شب، برخی رسانه‌های عرب‌زبان زندگی به عربستان سعودی با انتشار خبری مدعی شدند سردار امیرعلی حاج‌زاده، فرمانده نیروی هوافضای سپاه، در حمله جنگنده‌های رژیم صهیونیستی به ریف شرقی حمص در سوریه به شهادت رسیده است. اشاره این رسانه‌ها به انفجارهایی بود که روز جمعه در پسادگان «ابن هبیم» در جنوب‌شرقی شهر حمص و در اثر انفجار زلزله‌های مهمات ارتش سوریه در این پادگان رخ داد. این انفجار در حالی بود که بمباد همان روز جمعه نیز بالگردهای رژیم صهیونیستی مناطقی را در استان قنیطره سوریه هدف قرار داده بودند. این نخستین‌بار نیست که شایعه شهادت سردار حاج‌زاده یا رسانه‌های مطرح می‌شود.